

ЕВРАЗИЯ ЭКОНОМИКАЛЫК БИРЛИГИНИН СОТУ

КОНСУЛЬТАТИВДИК КОРУТУНДУ

2026-жылдын 30-марты

Минск шаары

Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Чоң коллегиясы: төрагалык кылуучу судья А.А. Дронов, баяндамачы-судья А.Б. Кишкембаев, судьялар Э.В. Айриян, Д.П. Александров, К.К. Джунушпаев, А.А. Забара, Е.Ж. Исмаилов, М.Т. Кайыпов, Н.В. Павлова, А.Г. Тунян курамында,

сот отурумунун катчысы А.Б. Алпысбайдын катышуусунда,

Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Статутунун 46 – 47, 68 – 69, 98-пункттарын, Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Регламентинин 72, 85-беренелерин жетекчиликке алып,

Евразия экономикалык комиссиясынын 2014-жылдын 29-майындагы Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин жоболорун түшүндүрүп берүү жөнүндө арызы боюнча төмөнкүдөй Консультативдик корутунду берет.

I. Арыз берүүчүнүн суроолору

1. Евразия экономикалык комиссиясы (мындан ары – арыз ээси, Комиссия) Евразия экономикалык бирлигинин Сотуна (мындан ары – Сот) 2014-жылдын 29-майындагы Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимдин (мындан ары – Келишим) жана Келишимдин № 19 тиркемеси болуп саналган Атаандаштыктын жалпы принциптери жана эрежелери жөнүндө протоколдун (мындан ары – Протокол) Комиссиянын өз демилгеси боюнча атаандаштыктын абалын баалоодо трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо боюнча функцияларын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды суроо, ошондой эле Протоколдун 16-пунктунун 5-пунктчасына ылайык ушундай талаптарды аткарбагандыгы үчүн юридикалык жана жеке жактарды жоопкерчиликке тартууга ыйгарым укуктарына тиешелүү жоболорун түшүндүрүп берүү жөнүндө арыз менен кайрылган.

2. Арыз ээси Келишимдин 76-беренесинин 7-пунктуна ылайык Евразия экономикалык бирлигине мүчө мамлекеттердин (мындан ары – мүчө мамлекеттер) чарба жүргүзүүчү субъекттери (рынок субъекттери), ошондой эле мүчө мамлекеттердин ишкердик жүргүзбөгөн жеке жактары жана коммерциялык эмес уюмдары тарабынан Келишимдин XVIII бөлүмү менен белгиленген атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузууларды токтотууну Комиссия ишке ашыарын белгилейт, эгерде мындай бузуулар финансылык рынокторду кошпогондо, эки же андан көп мүчө мамлекеттердин аймактарында трансчек аралык рыноктордо атаандаштыкка терс таасирин

тийгизсе же тийгизиши мүмкүн болсо. Ушундай эле ченем Протоколдун 9-пунктунда бекитилген. Ошентип Комиссияга мүчө мамлекеттер тарабынан берилген жана Келишимде бекитилген трансчек аралык рыноктордо (финансылык рыноктордон тышкары) атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузууларды токтотуу маселелери боюнча өзгөчө компетенция таандык. Мында атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузууларды токтотуу боюнча ыйгарым укуктарды Комиссия келип түшкөн арыздардын (материалдардын) негизинде да, өз демилгеси боюнча да ишке ашырат.

Протоколдун 10-пунктунун 1–3-пунктчаларына ылайык атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо боюнча ыйгарым укуктар Комиссия тарабынан Комиссиянын Кеңешинин чечими менен бекитилген белгиленген тартипте ишке ашырылат.

Протоколдун 13-пунктунун биринчи абзацында Комиссиянын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү арызды кароодо, иликтөө жүргүзүүдө, ишти кароодо, эскертме чыгаруу маселесин кароодо мамлекеттик бийлик органдарынан, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынан, мүчө мамлекеттердин алардын функцияларын аткаруучу башка органдарынан же уюмдарынан, юридикалык жана жеке жактардан зарыл маалыматты суратат деп белгиленген.

Мында ушул пункттун экинчи абзацында суроо-талаптын даректерине Комиссиянын суроо-талабы боюнча ага жүктөлгөн ыйгарым укуктарына ылайык Комиссияга зарыл болгон маалыматты, документтерди, маалымдарды, түшүндүрмөлөрдү белгиленген мөөнөттө берүү милдети жүктөлгөн. Бул милдетти аткарбоо жеке жактарга, кызмат адамдарына, жеке ишкерлерге жана юридикалык жактарга айып пул түрүндө жоопкерчилик чараларын колдонууга алып келет (Протоколдун 16-пунктунун 5-пунктчасы).

Комиссиянын зарыл болгон маалыматты суроого укугу жөнүндө окшош ченемдер Евразия экономикалык бирлигинин (мындан ары – Бирлик, ЕАЭБ) трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузуу жөнүндө арыздарды (материалдарды) кароо, иликтөө жүргүзүү жана мындай бузуулар жөнүндө иштерди кароо тартибин жөнгө салган укуктук актыларында да бекитилген.

3. Арыз ээси ошондой эле Протоколдун 10-пунктунун 3-пунктчасына ылайык Комиссия атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузуу жөнүндө ишти өз демилгеси боюнча козгой аларын көрсөтөт.

Мында атаандаштыкты коргоо чөйрөсүндөгү Комиссиянын контролдук ыйгарым укуктарын ишке ашыруу үчүн Евразия экономикалык комиссиясынын Кеңешинин 2013-жылдын 30-январындагы № 7 чечими менен Атаандаштыктын абалын баалоо методикасы (мындан ары – Методика) бекитилген, ал 2-пунктунун «б» пунктчасына ылайык башка нерселер менен катар, иликтөө жүргүзүү жана трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузуу белгилери боюнча ишти козгоо жөнүндө чечим кабыл алуунун алдындагы стадияда колдонулат.

4. Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасынын ченемине шилтеме кылып, арыз ээси Комиссиянын трансчек аралык рыноктордогу атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо үчүн зарыл болгон маалыматты, анын ичинде купуя маалыматты суроого жана алууга ыйгарым укугу универсалдуу мүнөзгө ээ деп эсептейт, анткени ал контролдук функцияларды ишке ашыруунун белгилүү бир стадиясы менен байланыштуу эмес.

Муну менен катар, Протоколдун 16-пунктунун маалымдарды (маалыматтарды) бербөө, өз убагында бербөө же билип туруп туура эмес маалымдарды (маалыматтарды) берүү үчүн жоопкерчилик жөнүндө ченемдери жалпы мүнөзгө ээ жана арызды кароо, иликтөө жүргүзүү же ишти кароо стадияларында алардын колдонулушун көрсөтпөстөн түзүлгөн.

Арыз ээсинин пикири боюнча баяндалгандар Комиссия атаандаштыкты коргоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырууда атаандаштыктын абалын баалоо үчүн зарыл болгон маалыматты демилге тартибинде (арыз (материалдар) жок болгондо), иликтөө жүргүзүлө башталганга чейин сурап алууга жана алууга укуктуу деп эсептөөгө негиз берет.

5. Комиссиянын зарыл маалыматты суроого ыйгарым укугу жана ага ылайыктуу белгилүү бир чөйрөдөгү адамдардын мындай маалыматты белгиленген мөөнөттө берүү милдети арызды кароодо, иликтөө жүргүзүүдө, ишти кароодо, эскертме чыгаруу жөнүндө маселени кароодо Протоколдун 13-пунктунда каралганын эске алып, арыз ээси төмөнкүлөрдү түшүндүрүп берүүнү өтүнөт:

1) Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасынын жана Келишимдин 76-беренесинин 7-пунктунун жоболорунан алганда (алардын тутумдук өз ара байланышында) мамлекеттик бийлик органдары, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, мүчө мамлекеттердин алардын функцияларын ишке ашыруучу башка органдары жана уюмдары, юридикалык жана жеке жактар Комиссиянын суроосу боюнча Методикага ылайык өз демилгеси менен атаандаштыктын абалын баалоону жүргүзүүдө Комиссияга трансчек аралык рыноктордогу атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо боюнча өз функциясын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон, Комиссия тарабынан суратылган маалыматты берүүгө милдеттүүбү;

2) Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасынын, 16-пунктунун жана Келишимдин 76-беренесинин 7-пунктунун жоболорунан алганда (аларды тутумдук колдонууда), Протоколдун 13-пунктунун талаптарын эске алуу менен, юридикалык жана жеке жактар маалымдарды (маалыматты) бербөө, өз убагында бербөө, ошондой эле Комиссияга билип туруп туура эмес маалымдарды (маалыматтарды) берүү үчүн Комиссия тарабынан Протоколдун 16-пунктунун 5-пунктчасына ылайык жоопкерчиликке (айып пул салууга) тартылышы мүмкүнбү.

II. Соттогу жол-жобо

6. Соттун Чоң коллегиясынын 2026-жылдын 4-февралындагы токтому менен арыз өндүрүшкө кабыл алынды.

7. Келишимдин № 2 тиркемеси болуп саналган Соттун Статутунун 68-пунктуна (мындан ары – Статут) ылайык түшүндүрүп берүү жөнүндө иштерди кароо тартиби Жогорку Евразия экономикалык кеңешинин 2014-жылдын 23-декабрындагы № 101 чечими менен бекитилген Евразия экономикалык бирлигинин Сотунун Регламенти (мындан ары – Регламент) менен аныкталат.

8. Ишти Регламенттин 75-беренесинин тартибинде кароого даярдоонун алкагында жогорку сот инстанцияларынан, ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдардан, илимий мекемелерден, ошондой эле Бирликке мүчө мамлекеттердин ишкерлеринин кызыкчылыктарын билдирген уюмдардан кошумча маалымдар жана пикирлер суралды.

Соттун Чоң коллегиясы Комиссия тарабынан берилген материалдарды жана Соттун суроо-талаптарына Армения Республикасынын Конституциялык Сотунан, Беларусь Республикасынын Конституциялык Сотунан, Кыргыз Республикасынын Конституциялык сотунан, Россия Федерациясынын Конституциялык Сотунан, Армения Республикасынын Кассациялык Сотунан, Беларусь Республикасынын Жогорку Сотунан, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунан, Россия Федерациясынын Жогорку Сотунан, Беларусь Республикасынын Экономика министрлигинен, Казакстан Республикасынын Соода жана интеграция министрлигинен, Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигинен, Россия Федерациясынын Башкы прокуратурасынан, Казакстан Республикасынын Атаандаштыкты коргоо жана өнүктүрүү агенттигинен, Россия Федерациясынын Федералдык монополияга каршы кызматынан, Армениянын Өнөр жайчылар жана ишкерлер бирлигинен, «БСП-пром» бизнес жана жалдоочулардын республикалык ассоциациясынан (Беларусь Республикасы), Өнөр жайчылар жана ишкерлер республикалык бирлигинен (Беларусь Республикасы), «Атамекен» Казакстан Республикасынын ишкерлер улуттук палатасынан, Россиянын өнөр жайчылар жана ишкерлер бирлигинен, Беларусь Республикасынын Улуттук мыйзам чыгаруу жана укуктук маалымат борборунан, Казакстан Республикасынын Мыйзам чыгаруу жана укуктук маалымат институтунан, Россия Федерациясынын Өкмөтүнө караштуу Мыйзам чыгаруу жана салыштырма укук таануу институтунан келип түшкөн жоопторду карап чыкты.

III. Соттун Чоң коллегиясынын тыянактары

9. Статуттун 46-пунктуна ылайык Сот Келишимдин, Бирликтин алкагында эл аралык келишимдердин жана Бирликтин органдарынын чечимдеринин жоболорун түшүндүрөт. Соттун түшүндүрмө берүүсү Консультативдик корутунду берүүнү билдирет жана мүчө мамлекеттерди эл

аралык келишимдерди биргелешип чечмелөө укугунан ажыратпайт (Статуттун 47-пункту).

Бирликтин укугун түзгөн эл аралык келишимдердин жана актылардын жоболоруна түшүндүрмө берүү Келишимдин, Бирликтин алкагында эл аралык келишимдердин жана Бирликтин органдарынын чечимдеринин конкреттүү жоболорунун мазмунун ачып берүүдөн жана маанисин аныктоодон турат.

Арыздын жүйөлөрүн эске алуу менен, ушул иш боюнча түшүндүрмө берүүгө Келишимдин 76-беренесинин 7-пунктунун, Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасынын, 13 жана 16-пункттарынын жоболору алардын тутумдук өз ара байланышында Комиссиянын трансчек аралык рыноктордогу атаандаштыктын абалын өз демилгеси боюнча баалоо боюнча ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууда колдонулушу жагынан тийиштүү.

10. Статуттун 50-пунктун жетекчиликке алып, Соттун Чоң коллегиясы эл аралык укуктун жалпы таанылган принциптерин жана ченемдерин, Келишимди, Бирликтин алкагында эл аралык келишимдерди жана мүчө мамлекеттер катышуучу болуп саналган башка эл аралык келишимдерди, Бирликтин органдарынын чечимдерин жана тескемелерин колдонуу менен Келишимдин жоболорун түшүндүрөт.

1969-жылдын 23-майындагы Эл аралык келишимдердин укугу жөнүндө Вена конвенциясынын (мындан ары – Вена конвенциясы) «Чечмелөөнүн жалпы эрежеси» 31-беренесине ылайык эл аралык келишим келишимдин терминдерине алардын контекстинде, ошондой эле келишимдин максаты менен милдетинин негизинде бериле турган кадимки маанисине жараша калыс чечмелениши керек.

11. Келишимдин 1-беренесинен көрүнүп тургандай, ЕАЭБ товарлардын, кызмат көрсөтүүлөрдүн, капиталдын жана жумушчу күчүнүн эркин жылышын камсыз кылуучу, экономиканын Келишимде жана Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде аныкталган тармактарында координацияланган, макулдашылган же бирдиктүү саясат жүргүзүүчү аймактык экономикалык интеграция боюнча эл аралык уюм катары түзүлгөн.

Мында атаандаштыкты коргоо чөйрөсүндөгү эрежелер трансчек аралык рыноктордо Бирликтин укугу менен жөнгө салынат жана бирдиктүү саясат чөйрөсүнө кирет, бул Келишимдин 2-беренесине ылайык унификацияланган укуктук жөнгө салуунун болушун билдирет (2017-жылдын 4-апрелиндеги № Р-1/17 иш боюнча Консультативдик корутундунун 1-пункту).

12. Келишимдин 8-беренесинин 2-пунктунда Бирликтин органдары Келишим жана Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдер менен берилген ыйгарым укуктардын чегинде иштейт деп каралган.

ЕАЭБ органы болуп саналган Комиссиянын ыйгарым укуктары Келишимдин 18-беренесинин 3-пунктуна ылайык Келишимдин № 1 тиркемесине жараша аныкталат. Евразия экономикалык комиссиясы жөнүндө жобонун 3-пунктуна ылайык (Келишимдин № 1 тиркемеси) Комиссия өз ишин Келишимде жана Бирликтин алкагындагы тиешелүү чөйрөлөрдөгү, анын

ичинде атаандаштык саясатындагы эл аралык келишимдерде каралган ыйгарым укуктардын чегинде жүзөгө ашырат.

Статуттун 42-пунктуна ылайык Соттун компетенциясына Бирликтин органдарын келишимде жана (же) Бирликтин алкагындагы эл аралык келишимдерде түздөн-түз каралган компетенциядан тышкары кошумча компетенция менен камсыз кылуу кирбейт.

13. Келишимдин 76-беренесинин 7-пунктуна ылайык Комиссия Келишимдин XVIII бөлүмү менен белгиленген атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузууларды Келишимде аныкталган учурларда, Келишимдин № 19 тиркемесинде каралган тартипте токтотууга укуктуу.

Аталган тиркеме Протокол формасында кабыл алынган, анын 10-пунктунда Комиссиянын трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо боюнча ыйгарым укуктары жөнгө салынган (трансчек аралык финансылык рыноктордогу атаандаштыкка терс таасирин тийгизген бузууларды кошпогондо, аларды алдын алуу мүчө мамлекеттердин мыйзамдарына ылайык жүзөгө ашырылат).

Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасына ылайык, Комиссия мамлекеттик бийлик органдарынан, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынан, мүчө мамлекеттердин алардын функцияларын жүзөгө ашыруучу башка органдарынан жана уюмдарынан, юридикалык жана жеке жактардан трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо боюнча ыйгарым укуктарды жүзөгө ашыруу үчүн зарыл болгон маалыматтарды, анын ичинде купуя маалыматтарды сурап алууга жана алууга ыйгарым укуктуу.

Мындай ыйгарым укуктар Евразия экономикалык комиссиясынын Кеңешинин 2012-жылдын 23-ноябрындагы № 97 «Трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузуу жөнүндө арыздарды (материалдарды) кароо тартиби жөнүндө», № 98 «Трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузууну иликтөөнү жүргүзүү тартиби жөнүндө» жана № 99 «Трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузуу жөнүндө иштерди кароо тартиби жөнүндө» чечимдеринде бекитилген, ошондой эле буга чейин Соттун практикасында тастыкталган (№ С-6/23 иш боюнча Соттун Коллегиясынын 2023-жылдын 26-сентябрындагы чечиминин 5.6-пункту; № С-7/23 иш боюнча Соттун Коллегиясынын 2024-жылдын 5-февралындагы чечиминин 5.3-пункту).

Ошол эле учурда Протоколдун III бөлүмүнүн («Атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоо») жоболоруна жана Протоколдун 11-пунктуна ылайык кабыл алынган укуктук актыларга талдоо жүргүзүү Комиссиянын бузууларды токтотуу боюнча ыйгарым укуктары чарба жүргүзүүчү субъекттерге (рынок субъекттерине), ошондой эле мүчө мамлекеттердин жеке жактарына жана коммерциялык эмес уюмдарына карата Монополияга каршы жөнгө салуу департаменти, ишти кароо боюнча комиссия, Комиссиянын Коллегиясынын мүчөсү жана Комиссиянын

Коллегиясы тарабынан тиешелүү стадияларда ишке ашырылуучу регламенттелген контролдоо механизмдеринин алкагында жүзөгө ашырыларын көрсөтүп турат (№ С-4/23 иш боюнча Соттун Коллегиясынын 2023-жылдын 15-июнундагы чечиминин 5.2-пункту).

Мында Комиссиянын тиешелүү ыйгарым укуктарын укуктук жөнгө салуу контролду ишке ашыруу стадияларын эске алуу менен өзгөчөлүктөргө ээ.

2014-жылдын 29-майындагы Евразия экономикалык бирлиги жөнүндө келишимге өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу 2023-жылдын 25-майында түзүлгөн протоколдун 1-беренесинин 13-пункту менен Протоколдун 13-пунктунун биринчи абзацы ушул учурда тиешелүү суроо-талап Комиссиянын атынан жөнөтүлдү деп эсептелээри жөнүндө көрсөтмө менен толукталган.

Комиссиянын суроо-талаптарын аткарбагандыгы же талаптагыдай аткарбагандыгы үчүн жоопкерчиликке тартууну караган атайын ченемдин (Протоколдун 16-пунктунун 5-пунктчасы) бар экенин эске алганда, анын таасирин башка стадияларга жана/же контролдоо механизмдерине, анын ичинде Комиссиянын өз демилгеси боюнча жүргүзүлүп жаткан атаандаштыктын абалын баалоого жайылтуу Бирликтин укугунун ченемдерине шайкеш келбейт жана Протоколдун 16-пунктунда каралган жактардын кеңири чөйрөсүнүн укуктарын чектөөгө алып келиши мүмкүн.

14. Комиссиянын Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасында каралган маалымат суроо укугуна аны берүү милдети дал келет деген арыздын жүйөлөрүн карап чыгып, Соттун Чоң коллегиясы укуктук мамиленин тараптарынын субъективдүү укуктары жана милдеттери анын түзүмүнүн мазмундук элементи болуп саналат жана алар дайыма эле мажбурлоо чаралары менен камсыздалбайт деп белгилейт.

Укуктук милдеттерди жүктөө жана алардын аткарылышын камсыздоого багытталган мажбурлоо чараларын (анын ичинде айып пул түрүндөгү санкцияларды) колдонуу маселелери Бирликтин алкагындагы Келишимде же башка эл аралык келишимдерде түздөн-түз жана бир беткей чечилиши керек.

Укукка каршы аракетти аныктоо жана жоопкерчиликти укуктук ченемдин негизинде гана жүктөө принциби (*nulla poena sine lege certa*) көпчүлүк заманбап мамлекеттик-укуктук тутумдарга укуктун үстөмдүүлүгүнүн эң негизги талабы катары киргизилген, катышуучусу болуп Бирликке мүчө болгон бардык мамлекеттер саналган Жарандык жана саясий укуктар жөнүндө эл аралык пакттын 15-беренесинде, ошондой эле Адам укуктарынын жалпы декларациясынын (БУУнун Башкы Ассамблеясы тарабынан 1948-жылдын 10-декабрында кабыл алынган) 11-беренесинин 2-пунктунда бекитилген.

Юридикалык жана жеке жактардын Комиссияга маалымдарды (маалыматтарды) бербөө же өз убагында бербөө, ага тете эле Комиссияга билип туруп туура эмес маалымдарды (маалыматтарды) берүү үчүн

жоопкерчилик Протоколдун 16-пунктунун 5-пунктчасында каралган, ал Комиссиянын кайсы суроо-талаптарын аткарбоо же талаптагыдай аткарбоо укук бузуунун объективдүү жагын билдирерин так көрсөтпөйт. Соттун Чоң коллегиясы бул жагдайды баалоодо суроо-талаптардын кээ бир түрлөрүн Комиссиянын суроо-талаптары катары аныктаган Протоколдун 13-пунктунун ченемин, ошондой эле Протоколдо Комиссиянын Протоколдун 10-пунктунун 4-пунктчасында бекитилген маалыматты суроо жана алуу укугун ишке ашыруу механизминин жоктугун эске алат.

Комиссиянын өз демилгеси боюнча атаандаштыктын абалын баалоосу менен байланышкан суроо-талапты аткарбоо же талаптагыдай аткарбоо суроо-талаптын даректери үчүн Протоколдун 16-пунктунда каралган жоопкерчиликке (айып пул) алып келбейт, бирок башка кесепеттерге – мисалы, Комиссиянын демилгеси боюнча атаандаштыктын жалпы эрежелеринин бузулушуна иликтөө жүргүзүү жөнүндө чечим кабыл алууга байланыштуу кесепеттерге алып келиши мүмкүн.

15. Соттун Чоң коллегиясы монополияга каршы мыйзамдарды бузуунун мүмкүн болгон белгилерин өз алдынча аныктоо укугу бардык мүчө мамлекеттердин улуттук мыйзамдарында монополияга каршы органдарга бекитилгендигин белгилейт. Комиссиянын ушундай эле ыйгарым укугу Протоколдун 10-пунктунун 2-пунктчасында, ошондой эле Комиссия тарабынан Келишимдин 76-беренесинде белгиленген атаандаштыктын жалпы эрежелерин бузуу жөнүндө иликтөөлөрдү баштоодон мурда өз демилгеси боюнча өзүнүн ыйгарым укуктарын ишке ашыруу максатында колдонулуучу Методиканын 2-пунктунун «б» пунктчасында чагылдырылган.

Ошону менен катар арыздын жүйөлөрү Методиканын көрсөтүлгөн ченемине шилтеме жасоо менен Бирликтин укук актыларынын иерархиясын эске алуу менен бааланууга тийиш, ал Келишимдин 6-беренесинин 3-пунктунда белгиленген. Соттун Чоң коллегиясы ушул иштин алкагында Методиканын Келишимге шайкештиги маселелерин карабастан, Евразия экономикалык комиссиясынын Кеңешинин 2022-жылдын 15-июлундагы № 115 чечими менен анын аракеттерин Комиссиянын иликтөөлөрдү жүргүзүү баштаганга чейин өз демилгеси боюнча ишке ашырылган ыйгарым укуктарына жайылтуу Келишимдин жана Протоколдун жоболорун чечмелөө үчүн негиз боло албайт деп белгилейт.

16. Жогоруда баяндалгандардын негизинде Соттун Чоң коллегиясы төмөнкү түшүндүрмөлөрдү берет:

Бирликтин укугу Комиссиянын трансчек аралык рыноктордо атаандаштыктын жалпы эрежелеринин сакталышын контролдоону ишке ашыруунун алкагында өз демилгеси боюнча атаандаштыктын абалын баалоодо тиешелүү суроо-талаптарды жөнөтүү боюнча ыйгарым укуктарын чектебейт.

Аны менен бирге Келишимдин 76-беренесинин 7-пунктунун, Протоколдун 10-пунктунун 7-пунктчасынын, 16-пунктунун жоболорунда

(аларды системалуу түрдө колдонууда) Протоколдун 13-пунктунун талаптарын эске алуу менен, Комиссияга маалымдарды (маалыматтарды) бербөө, өз убагында бербөө үчүн юридикалык жана жеке жактар Комиссия тарабынан Протоколдун 16-пунктунун 5-пунктчасына ылайык (айып пул салуу) арызды кароонун, иликтөө жүргүзүүнүн, ишти кароонун, эскертме чыгаруу маселесин кароонун алкагында гана жоопкерчиликке тартылышы мүмкүн – аларга мындай маалымдарды (маалыматтарды) берүү Бирликтин укугу менен милдет катары жүктөлгөн учурда болору айтылат.

IV. Корутунду жоболор

17. Ушул Консультативдик корутундунун көчүрмөсү арыз ээсине жөнөтүлсүн.

18. Консультативдик корутунду Соттун расмий интернет-сайтына жайгаштырылсын.

Төрагалык кылуучу

А.А. Дронов

Судьялар

Э.В. Айриян

Д.П. Александров

К.К. Джунушпаев

А.А. Забара

Е.Ж. Исмаилов

М.Т. Кайыпов

А.Б. Кишкембаев

Н.В. Павлова

А.Г. Тунян